

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 07, 2019

Nummer 7, 2019

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:251](#) 19-02-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:255](#) 19-02-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:249](#) 19-02-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2158](#) 27-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2192](#) 27-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2157](#) 27-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2191](#) 27-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2195](#) 27-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2146](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2145](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2147](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2151](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2144](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2196](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2142](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2152](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2139](#) 20-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2089](#) 13-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2093](#) 13-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2090](#) 13-11-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2091](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2095](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2065](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2099](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2017](#) 13-11-2018

RECHTSPRAAK

Hof heeft verdachte niet ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard in hoger beroep, nu geen sprake was van grieven of bezwaren.

Het middel keert zich tegen het oordeel van het hof dat de verdachte niet-ontvankelijk is in zijn hoger beroep.

In zijn arrest van 30 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:2002 heeft de Hoge Raad overwogen dat onder ‘grieven’ als bedoeld in artikel 410 lid 1 Sv zowel bezwaren direct gericht tegen het oordeel van de rechter in eerste aanleg als andersoortige gronden voor het instellen van het beroep kunnen vallen. Dit geldt ook voor de in artikel 416 lid 1 en 2 Sv genoemde mondelinge ‘bezwaren tegen het vonnis’.

Als het indienen van een ‘grief’ of het opgeven van een ‘bezwaar’ in de hiervoor bedoelde zin kan echter niet worden aangemerkt de enkele omstandigheid dat namens de verdachte is aangevoerd dat hij het wenselijk vindt dat het tijdstip waarop de uitspraak in de strafzaak onherroepelijk zal worden, wordt uitgesteld als gevolg van het ingestelde hoger beroep.

In de onder 2.2.2 weergegeven overweging van het hof ligt als zijn oordeel besloten dat in de onderhavige zaak geen sprake is van ‘grieven’ dan wel ‘bezwaren’ als bedoeld in artikel 410 Sv respectievelijk artikel 416 Sv. Dat oordeel getuigt, gelet op hetgeen hiervoor voorop is gesteld, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. De Hoge Raad neemt hierbij in aanmerking dat de raadsman ter terechtzitting in hoger beroep te kennen heeft gegeven dat er geen bezwaren zijn tegen het vonnis in eerste aanleg, dat hij graag zou zien dat het vonnis wordt ‘bekrachtigd’ en dat grond voor het hoger beroep alleen is om uitstel te bewerkstelligen van de dag waarop de uitspraak in de strafzaak onherroepelijk zal worden.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-02-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:251

Zaaknummer: 17/05073

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.K.M. Fritz

Wetsartikelen: 416 Sv en 410 Sv

RECHTSPRAAK

Is oordeel rechtbank, dat hoogst onwaarschijnlijk is dat aan klager schadevergoedingsmaatregel zal worden opgelegd, toereikend gemotiveerd?

Advocaat-generaal G. Knigge heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt over de gegrondverklaring van het beklag voor zover dit betrekking heeft op het onder de klager gelegde conservatoire beslag op gereedschappen en hulpmiddelen (hierna: het gereedschap). Het voert daartoe aan dat het oordeel van de rechtbank dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat aan de klager te zijner tijd een schadevergoedingsmaatregel zal worden opgelegd, ontoereikend is gemotiveerd.

Bij de beoordeling van een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv van de beslagene gericht tegen een beslag als bedoeld in artikel 94a lid 3 Sv dient de rechter te onderzoeken a. of er ten tijde van zijn beslissing sprake is van verdenking van of veroordeling wegens een misdrijf waarvoor een geldboete van de vierde categorie kan worden opgelegd en b. of zich niet het geval voordoet dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, aan de klager, als verdachte, een schadevergoedingsmaatregel als bedoeld in artikel 36f Sr zal opleggen. Het onderzoek in raadkamer naar aanleiding van zo een klaagschrift draagt een summier karakter. Dat betekent dat van de rechter niet kan worden gevergd ten gronde in de mogelijke uitkomst van een nog te voeren hoofdzaak of ontnemingsprocedure te treden. Daarvoor is in de beklagprocedure geen plaats, omdat ten tijde van een dergelijke procedure veelal het dossier zoals dat uiteindelijk aan de zittingsrechter in de hoofd- of ontnemingszaak zal worden voorgelegd, nog niet compleet is en omdat voorkomen moet worden dat de beklagrechter vooruitloopt op het in de hoofd- of de ontnemingszaak te geven oordeel (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823).

De rechtbank heeft het klaagschrift gegrond verklaard en daartoe (kort gezegd) overwogen dat toewijzing van een vordering van een benadeelde partij voor schade door diefstal in een strafzaak tegen de heler van het gestolen voorwerp alleen aan de orde zal kunnen zijn indien die heling en de diefstal 'dicht tegen elkaar aanliggen' en dat niet aannemelijk is geworden dat daarvan in dit geval sprake is. Hiermee heeft de rechtbank miskend dat – zoals onder 2.5 is

vooropgesteld – het onderzoek in raadkamer een summier en voorlopig karakter draagt en dat zij niet ten gronde mag treden in de mogelijke uitkomst van een nog te voeren procedure in de hoofd- of ontnemingszaak.

Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking, maar uitsluitend wat betreft de beslissing van de rechtbank dat het beklag met betrekking tot het op het gereedschap gelegde beslag, zoals in de bestreden beschikking nader omschreven, gegrond is, wijst de zaak terug naar de Rechtbank Oost-Brabant, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-02-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:249

Zaaknummer: 18/01798

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: M.J.J.E. Stassen

Wetsartikelen: 94 Sv

RECHTSPRAAK

Welk feit moet worden verstaan onder ‘het door hem begane feit’ in artikel 22b lid 2 Sr bij de vraag of een voorwaardelijke vrijheidsstraf kan worden omgezet in een taakstraf ex artikel 14g lid 2 Sr?

Het middel richt zich onder meer tegen het oordeel van het hof dat artikel 22b Sr in de weg staat aan het omzetten van de eerder voorwaardelijk opgelegde jeugddetentie van zes maanden in een taakstraf.

Het zich bij de stukken bevindende Uittreksel Justitiële Documentatie van 2 februari 2017 houdt in dat de verdachte bij vonnis van de Rechtbank Oost-Brabant, locatie 's-Hertogenbosch, van 10 september 2013, wegens ‘afpersing, terwijl het feit wordt gepleegd door twee of meer verenigde personen’, gepleegd op 23 februari 2013, is veroordeeld tot een werkstraf voor de duur van tweehonderd uren, subsidiair honderd dagen jeugddetentie, een leerstraf voor de duur van veertig uren, subsidiair twintig dagen jeugddetentie en zes maanden jeugddetentie voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren en dat het vonnis op 25 september 2013 onherroepelijk is geworden.

Aangenomen moet worden dat de van-overeenkomstige-toepassingverklaring van artikel 22b Sr in artikel 14g lid 2 Sr ertoe strekt dat in de gevallen waarin artikel 22b Sr de oplegging van een taakstraf niet toeliet, ook geen taakstraf wordt gelast in plaats van het geven van een last tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf. Op die wijze beoogt de wet te voorkomen dat een feit alsnog wordt bestraft met een taakstraf, in de situatie dat bij de veroordeling wegens dat feit artikel 22b Sr in de weg zou hebben gestaan aan de oplegging van een taakstraf. De rechter die beslist over de vordering van het Openbaar Ministerie als bedoeld in artikel 14g lid 1 Sr, dient daarom zo nodig na te gaan of, indien op de voet van artikel 14g lid 2 Sr een taakstraf wordt gelast, dat feitelijk leidt tot een bestraffing van het feit waarvoor de voorwaardelijke vrijheidsstraf is opgelegd die niet in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 22b Sr. Bij die beoordeling neemt de rechter op de voet van artikel 22b Sr de eventuele andere straffen in aanmerking die ter zake van dat feit aan de veroordeelde zijn opgelegd.

Dit betekent dat, voor zover bij de beslissing op de in artikel 14g lid 1 Sr bedoelde vordering de vraag aan de orde komt of aan de in artikel 22b lid 2 Sr genoemde voorwaarden wordt voldaan,

onder 'het door hem begane feit' moet worden verstaan het feit ter zake waarvan de verdachte is veroordeeld tot de voorwaardelijk opgelegde straf waarvan de tenuitvoerlegging wordt gevorderd. Zo wordt ook vermeden dat daarbij een verschil zou ontstaan indien de aanleiding voor het doen van de in artikel 14g lid 1 Sr bedoelde vordering is gelegen in de omstandigheid dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd schuldig maakt aan een strafbaar feit, dan wel in het niet-naleven van een bijzondere voorwaarde als bedoeld in artikel 14c lid 2 Sr.

Het vorenstaande brengt met zich dat in het onderhavige geval voor de beantwoording van de vraag of artikel 14g lid 2 Sr in verbinding met artikel 22b Sr in de weg staat aan het gelasten van een taakstraf, moet worden beoordeeld of het geven van zo een last feitelijk leidt tot een bestraffing van het op 23 februari 2013 gepleegde feit die niet in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 22b Sr. Dat op 23 februari 2013 gepleegde feit geldt daarbij voor de toepassing van het tweede lid van artikel 22b Sr als 'het door hem begane feit'. Het kennelijke oordeel van het hof dat in het onderhavige geval is voldaan aan de voorwaarden van artikel 22b lid 2 Sr en dat daarom geen taakstraf mag worden gelast in plaats van het geven van een last tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf, is ontoereikend gemotiveerd, reeds omdat het hof niet heeft vastgesteld dat de verdachte in de vijf jaren voorafgaand aan het op 23 februari 2013 gepleegde feit wegens een soortgelijk feit een taakstraf is opgelegd.

Het middel klaagt hierover terecht.

Gelet op de hierna te nemen beslissing, behoeft het middel voor het overige geen bespreking.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, waaronder begrepen de beslissing omtrent de vordering tot tenuitvoerlegging van de bij vonnis van de Rechtbank Oost-Brabant van 10 september 2013 voorwaardelijk opgelegde jeugddetentie, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof en 's-Hertogenbosch, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-02-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:255

Zaaknummer: 17/02846

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 22b Sr

RECHTSPRAAK

Behoorlijke oproeping raadsman voor raadkamerbehandeling van klaagschrift ex artikel 552a Sv?

Het middel klaagt onder meer dat de raadsman van de klager niet behoorlijk is opgeroepen voor de behandeling van het door de klager ingediende klaagschrift in raadkamer van 3 april 2017.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5.8 en 5.9 is het middel in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Noord-Holland, zittingsplaats Haarlem, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2191

Zaaknummer: 17/02271

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.A.C. van Tuinen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht in Antiliaanse zaak inzake de veroordeling van de partner van de voormalig minister-president van Curaçao voor onder meer medeplegen witwassen.

Het middel klaagt over het bewezen verklaarde witwassen voor zover het hof onder 2 heeft bewezen verklaard dat de verdachte en haar mededader ‘wisten of begrepen’ dat de geldbedragen waarvan zij de herkomst hebben verhuld ‘afkomstig waren uit enig misdrijf’.

Het hof heeft onder 2 bewezen verklaard dat de verdachte van geldbedragen de herkomst heeft verhuld, terwijl zij en haar mededader wisten of begrepen dat deze geldbedragen afkomstig waren uit enig misdrijf. Daarbij is het hof ervan uitgegaan dat niet is bewezen dat de verdachte bekend was met de specifieke aard van dat misdrijf – te weten: de ambtelijke omkoping van haar mededader en partner [medeverdachte] door [betrokkene 1] – waardoor het geld is verkregen. Wel heeft het hof bewezen geacht dat de verdachte bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het geld uit enig misdrijf afkomstig was. In dat verband heeft het hof in aanmerking genomen dat het ging om grote geldbedragen en dat de verdachte wist dat deze bedragen afkomstig waren van [betrokkene 1], die anoniem wilde blijven. Voorts heeft het hof in aanmerking genomen dat de verdachte niet wilde dat het geld op haar Curaçaose rekening zou worden gestort, dat de verdachte het geld op haar Amerikaanse rekening heeft laten storten en dat de verdachte het geld vervolgens met haar mededader op heimelijke wijze een legaal aanzien heeft gegeven. Met betrekking tot dit laatste heeft het hof vastgesteld dat de verdachte na de ontvangst van de betalingen op haar rekening een groot aantal betalingen en andere financiële transacties heeft uitgevoerd, die tezamen tot gevolg hadden dat de gelden ter beschikking bleven van de verdachte, haar mededader en/of bij hen betrokken rechtspersonen, terwijl noch uit de boekhouding van haar mededader, noch uit die van de door hem opgerichte politieke partij MFK, noch uit die van enige andere bij deze transacties betrokken rechtspersoon kon blijken dat er gelden waren ontvangen van [betrokkene 1] of diens onderneming [B]. In dat verband heeft het hof ten slotte nog vastgesteld dat uitsluitend indien men ermee bekend was dat de verdachte beschikte over voornoemde Amerikaanse bankrekening, uit haar eigen administratie kon blijken dat de gelden afkomstig waren van [betrokkene 1] of [B]. Het oordeel van het hof dat uit deze

omstandigheden volgt dat de verdachte bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat de op haar rekening ontvangen geldbedragen uit misdrijf afkomstig waren, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk. De omstandigheid dat de verdachte ervan uitging dat die (uit misdrijf afkomstige) geldbedragen strekten ter ondersteuning van de politieke activiteiten van haar mededader, doet daaraan niet af.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2158

Zaaknummer: 17/03980

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G.G.J.A. Knoops en J.A. Baaijens

Wetsartikelen: 435c SrNA

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklachten in Antilliaanse zaak inzake veroordeling van voormalig minister-president Curaçao voor onder meer passieve ambtelijke omkoping en medeplegen witwassen.

Het middel klaagt dat het onder 1 bewezen verklaarde, voor zover inhoudende dat de verdachte is omgekocht om in zijn 'bediening' iets te doen of na te laten, niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid. Het betoogt daartoe dat de bewezenverklaring ziet op het aannemen van giften door de verdachte als eilandsraadslid van het Eilandsgebied Curaçao, terwijl de bewijsvoering betrekking heeft op gedragingen van de verdachte in de periode waarin hij niet meer eilandsraadslid was van Curaçao, maar minister-president.

Het middel berust in de kern op de opvatting dat de 'bediening' in de zin van artikel 379 SrNA uitsluitend betrekking kan hebben op de functie van de ambtenaar ten tijde van het aannemen van de gift, en niet (mede) op een toekomstige functie van die ambtenaar.

Die opvatting is in haar algemeenheid onjuist. Het in deze zaak toepasselijke artikel 379 SrNA is naar de kern gezien gelijkloend aan artikel 363 (oud) Sr. Mede gelet op de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 104 weergegeven wetsgeschiedenis van artikel 363 Sr moet worden aangenomen dat het in artikel 379 SrNA voorkomende begrip 'bediening' ook het als ambtenaar aannemen van giften in verband met handelingen te verrichten in een nieuwe ambtelijke functie, binnen het bereik van deze strafbepaling kan brengen.

In het onderhavige geval blijkt uit de bewijsvoering dat de verdachte lid was van de Eilandsraad ten tijde van het aannemen van de giften, welke bestonden uit bedragen van \$ 140.000 respectievelijk \$ 73.422 en welke werden gedaan door of namens [betrokkene 1]. Voorts blijkt daaruit dat de verdachte in die periode doende was met de oprichting van een nieuwe politieke partij, Movementu Future Korsou (MFK), teneinde deel te nemen aan de komende eilandsraadsverkiezingen. Na de oprichting van MFK en deelname aan de verkiezingen werd de verdachte minister-president van Curaçao. Daarnaast heeft het hof vastgesteld dat [betrokkene 1] in de periode tussen het aannemen van de giften en de daadwerkelijke oprichting van MFK onder meer een contract naar de verdachte heeft gemaild waarin staat dat [betrokkene 1] zeggenschap zou krijgen in alle beslissingen betreffende MFK,

op straffe van een aanspraak jegens de verdachte op een betaling van \$ 700.000 op basis van een *promissory note*. Ook heeft [betrokkene 1] in die periode aan de verdachte gemaald: 'Tot nu toe heb ik jou heel veel gesteund zonder jou iets hiervoor te vragen maar het vereiste bedrag is heel groot en ik moet het op de één of andere manier terugkrijgen.' Het hof heeft tegen deze achtergrond bewezen geacht dat voornoemde giften aan de verdachte werden gedaan teneinde hem 'te bewegen om (...) in zijn bediening iets te doen of na te laten'.

Het mede op dit een en ander gebaseerde oordeel van het hof dat de giften aan de verdachte werden gedaan teneinde 'in zijn bediening' iets te doen of na te laten, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde en klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat sprake is van een door de verdachte aangenomen 'gift' in de zin van artikel 379 SrNA. Het stelt daartoe dat slechts sprake is geweest van financiering voor de op te richten partij MFK.

Een 'gift' in de zin van artikel 379 SrNA omvat elk overdragen aan een ander van iets dat voor deze ander waarde heeft (vgl. met betrekking tot art. 177 Sr: HR 25 april 1916, ECLI:NL:HR:1916:32, *NJ* 1916, p. 551). Dat een gift wordt gedaan in het kader van bijvoorbeeld 'fundraising' staat er niet aan in de weg dat sprake kan zijn van een 'gift' als bedoeld in artikel 379 SrNA (vgl. HR 27 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT8328).

In de overwegingen van het hof, zoals onder 3.3 weergegeven, ligt als zijn oordeel besloten dat de beide in de bewezenverklaring onder 1 genoemde geldbedragen ook waarde hadden voor de verdachte indien zij geheel of gedeeltelijk zijn benut ter bestrijding van de kosten van de activiteiten van de (mede) door de verdachte op te richten partij MFK, zodat ook in dat geval sprake is van giften als bedoeld in artikel 379 SrNA. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is, ook in het licht van hetgeen door de verdediging is aangevoerd, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt in zoverre.

Het middel komt op tegen het onder 3 bewezen verklaarde medeplegen van witwassen en klaagt over het oordeel van het hof dat sprake is van 'verhullen' in de zin van artikel 435c lid 1 onder a SrNA.

Artikel 435c lid 1 onder a SrNA is naar de kern gezien gelijkloidend aan artikel 420bis lid 1 onder a Sr. Het 'verhullen' als bedoeld in artikel 420bis lid 1 onder a Sr heeft betrekking op

gedragingen die erop zijn gericht het zicht op – onder andere en voor zover hier van belang – de herkomst van de geldbedragen te bemoeilijken. Die gedragingen moeten tevens geschikt zijn om dat doel te bereiken (vgl. HR 14 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:236). Dit geldt ook voor artikel 435c lid 1 onder a SrNA.

Het onder meer op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat dit complex van betalingen en andere financiële transacties erop was gericht de herkomst van de door [betrokkene 1] betaalde geldbedragen te verhullen en daartoe ook geschikt was, is niet onbegrijpelijk en, ook in het licht van hetgeen van de zijde van de verdediging is aangevoerd, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2157

Zaaknummer: 17/03977

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G.G.J.A. Knoops en J.A. Baaijens

Wetsartikelen: 379 SrNA, 435c SrNA en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

De aanvraag tot herziening verklaart de Hoge Raad gegrond.

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt daartoe aangevoerd dat sprake is van een persoonsverwisseling.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Hetgeen door de advocaat-generaal in zijn conclusie is vermeld, geeft steun aan de stelling waarop de aanvraag berust, te weten dat in de zaken die hebben geleid tot de uitspraken waarvan herziening is gevraagd, sprake is geweest van een persoonsverwisseling.

Een en ander levert het ernstig vermoeden op dat de politierechter in de Rechtbank Haarlem (zaak A), de kantonrechter in de Rechtbank Amsterdam (zaak B), het Gerechtshof Amsterdam (zaken C en E) en de kantonrechter in de Rechtbank Haarlem (zaak D), waren zij hiermee bekend geweest, de aanvrager van het hem in die zaken ten laste gelegde zouden hebben vrijgesproken.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van de onder 1 vermelde vonnissen en arresten en verwijst de zaken naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaken op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zullen worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2195

Zaaknummer: 17/04381

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: G.A. Jansen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Inreisverbod nog niet ingegaan, nu verdachte na uitvaardigen van inreisverbod EU nog niet had verlaten? Hoge Raad stelt prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Het middel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan ‘als vreemdeling in Nederland verblijven, terwijl hij weet, dat tegen hem een inreisverbod is uitgevaardigd met toepassing van artikel 66a, zevende lid, van de Vreemdelingenwet 2000’. Het middel beroept zich op de omstandigheid dat de verdachte na het uitvaardigen van het inreisverbod de Europese Unie nog niet had verlaten en betoogt dat het inreisverbod derhalve nog niet was ‘ingegaan’.

Bij arrest van de Hoge Raad van 29 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:515, heeft de Hoge Raad vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) over – kort gezegd – het moment waar vanaf de in artikel 11 lid 2 Terugkeerrichtlijn bedoelde termijn van vijf jaren moet worden berekend.

Bij het onder 4.2.2 weergegeven arrest *Ouhrami* van 26 juli 2017 heeft het HvJ EU voor recht verklaard dat artikel 11 lid 2 Terugkeerrichtlijn aldus moet worden uitgelegd dat de duur van het inreisverbod als bedoeld in deze bepaling, die in principe niet meer dan vijf jaar bedraagt, moet worden berekend vanaf het tijdstip waarop de betrokkene het grondgebied van de lidstaten daadwerkelijk heeft verlaten.

In dit arrest heeft het HvJ EU onder 49 overwogen dat het onrechtmatige verblijf van de betrokken vreemdeling tot het tijdstip van de vrijwillige of gedwongen uitvoering van de terugkeerverplichting en bijgevolg van de daadwerkelijke terugkeer naar een land buiten de Europese Unie, wordt beheerst door het terugkeerbesluit en niet door het inreisverbod, dat pas vanaf dat tijdstip rechtsgevolgen teweegbrengt door het de betrokkene te verbieden om gedurende een bepaalde periode na zijn terugkeer het grondgebied van de lidstaten weer te betreden en er opnieuw te verblijven.

Artikel 197 Sr bepaalt onder meer dat strafbaar is de vreemdeling die in Nederland verblijft terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat tegen hem een inreisverbod is

uitgevaardigd met toepassing van artikel 66a lid 7 Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000). Ingevolge artikel 66a lid 7 aanhef en onder b Vw 2000 kan, voor zover hier van belang en tenzij zich een in de wet of de rechtspraak bedoelde uitzondering voordoet, de vreemdeling jegens wie een inreisverbod geldt geen rechtmatig verblijf hebben, ingeval hij een gevaar vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte, geboren op 24 juni 1969 te Algiers (Algerije), op 21 oktober 2015 in Amsterdam is aangehouden en dat hij geen geldig identiteitsbewijs kon overleggen. Het hof heeft de juistheid van de stelling van de verdediging dat de verdachte Nederland na het uitvaardigen van het inreisverbod niet heeft verlaten, in het midden gelaten, zodat in cassatie van de juistheid van die stelling moet worden uitgegaan. De verdachte zelf heeft verklaard dat hij al 22 jaar in Nederland verbleef. Zoals onder 2.3.3 overwogen, heeft het hof de verdachte veroordeeld tot een (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf van twee maanden.

Terzijde verdient opmerking dat het hof in deze zaak heeft vastgesteld dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen. De vraag of de Terugkeerrichtlijn en de daaraan door het HvJ EU in onder meer zijn arrest van 6 december 2011, C-329/11, ECLI:EU:C:2011:807 (*Achughbajian*) gegeven uitleg in de weg staan aan de oplegging van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, is in de onderhavige cassatieprocedure geen onderwerp van discussie.

Evenmin is in de onderhavige procedure de vraag aan de orde of de vaststaande omstandigheden – kort gezegd betrekking hebbend op eerdere strafrechtelijke veroordelingen van de verdachte – volstaan om aan te nemen dat de verdachte een gevaar vormt voor de openbare orde.

In de onderhavige procedure staat nog wel ter discussie de – door het cassatiemiddel aan de orde gestelde – vraag of vaststaat dat de verdachte wist of ernstige reden had te vermoeden dat tegen hem het hiervoor bedoelde inreisverbod was uitgevaardigd. Die vraag kan naar het oordeel van de Hoge Raad na beantwoording van de hierna geformuleerde prejudiciële vraagstelling worden beantwoord op basis van het Nederlandse recht. In de hierna geformuleerde vraag komt deze kwestie derhalve niet aan de orde.

Uitgangspunt bij het hierna geformuleerde verzoek om een prejudiciële beslissing is dus dat tegen de verdachte op 19 maart 2013 een inreisverbod is uitgevaardigd, dat aan dat inreisverbod ten grondslag ligt het terugkeerbesluit van diezelfde datum alsmede de vaststelling dat de verdachte een gevaar vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid als bedoeld in artikel 66a lid 7 aanhef en onder b Vw 2000, en dat de verdachte na 19 maart 2013 geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland. Voorts staat vast dat de verdachte Nederland na 19 maart 2013 niet heeft verlaten, zodat het moment waarop de in artikel 11 lid 2

Terugkeerrichtlijn bedoelde termijn van vijf jaren ingaat nog niet is verstreken.

De vraag kan derhalve worden gesteld of die laatste omstandigheid meebrengt dat het recht van de Europese Unie – in het bijzonder de Terugkeerrichtlijn en de daaraan in voornoemd arrest *Ouhrami* door het HvJ EU gegeven uitleg – eraan in de weg staat dat de verdachte zich schuldig kan hebben gemaakt aan niet-rechtmatig verblijf in Nederland nadat tegen hem een inreisverbod is uitgevaardigd met toepassing van artikel 66a lid 7 Vw 2000.

Deze vraag is met name gerezen naar aanleiding van het hiervoor weergegeven arrest *Ouhrami* waarin onder meer is overwogen dat een inreisverbod pas ‘rechtsgevolgen’ teweegbrengt na het tijdstip van de daadwerkelijke terugkeer van de vreemdeling naar een land buiten de Europese Unie. Zoals weergegeven in de aanvullende conclusie van de procureur-generaal onder 21 tot en met 24 wordt in een deel van de daaraan gewijde Nederlandse vakliteratuur aan deze overweging de consequentie verbonden dat vervolging en bestraffing op grond van handelen in strijd met artikel 197 Sr van een vreemdeling die nog niet daadwerkelijk is teruggekeerd naar een land buiten de Europese Unie, niet mogelijk is. Andere auteurs, alsmede de procureur-generaal in die conclusie, stellen zich echter op het standpunt dat deze uitspraak niet die consequentie heeft, nu artikel 197 Sr slechts aanknoopt bij het tijdstip waarop het inreisverbod is uitgevaardigd (en de bekendheid van de vreemdeling met die uitvaardiging). Gelet op de uit deze discussie voortvloeiende onzekerheid over de precieze reikwijdte van voornoemd arrest *Ouhrami*, zijn bij de Nederlandse gerechten lopende strafzaken tegen vreemdelingen waarin deze kwestie aan de orde is, aangehouden in afwachting van duidelijkheid hieromtrent.

Met betrekking tot de mogelijke beantwoording van de te stellen vraag merkt de Hoge Raad op dat het bepaalde in artikel 197 Sr na 31 december 2011 (en totdat het HvJ EU voornoemd arrest *Ouhrami* wees) ook in gevallen als het onderhavige – waarin niet is vastgesteld dat de vreemdeling Nederland na het uitvaardigen van het inreisverbod daadwerkelijk had verlaten – heeft geleid tot vervolging en bestraffing van vreemdelingen tegen wie met toepassing van artikel 66a lid 7 Vw 2000 een inreisverbod was uitgevaardigd, indien aan de overige door het Nederlandse recht en het recht van de Europese Unie daaraan gestelde voorwaarden was voldaan.

Alvorens verder te beslissen verzoekt de Hoge Raad het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak te doen over Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (*PbEU* L 348/98; hierna: de Terugkeerrichtlijn) met betrekking tot de volgende vraag.

‘Is een nationale strafbaarstelling die inhoudt dat strafbaar is verblijf van een onderdaan van een derde land op het grondgebied van Nederland nadat tegen hem een inreisverbod is uitgevaardigd met toepassing van artikel 66a lid 7 Vreemdelingenwet 2000, terwijl op grond van het nationale recht tevens vaststaat dat deze vreemdeling geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland en voorts vaststaat dat de stappen van de in de Terugkeerrichtlijn vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen maar daadwerkelijke terugkeer niet heeft plaatsgevonden, verenigbaar met het Unierecht, in het bijzonder met het oordeel van het Hof van Justitie van de Europese Unie in het arrest van 26 juli 2017 inzake *Ouhrami/Nederland* (zaak C-225/16, ECLI:EU:C:2017:590, onder 49) dat het in artikel 11 van de Terugkeerrichtlijn bedoelde inreisverbod pas “rechtsgevolgen” teweegbrengt vanaf het tijdstip van terugkeer van de vreemdeling naar zijn land van herkomst of een ander derde land?’

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie naar aanleiding van het bovenomschreven verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2192

Zaaknummer: 17/03472

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.T. Boerlage en A.E.M. Röttgering

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 197 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht omtrent het oordeel van de rechtbank strekkende tot opheffing van het conservatoir beslag op de woning.

Het middel klaagt dat de rechtbank ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, het klaagschrift, voor zover dat strekt tot opheffing van het conservatoir beslag op de woning, ongegrond heeft verklaard.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat de rechter in een geval als het onderhavige, waarin op de voet van artikel 94a Sv beslag rust op het in beslag genomen voorwerp en een derde in een beklagprocedure op de voet van artikel 552a Sv om teruggave verzoekt, als maatstaf moet aanleggen of zich het geval voordoet dat buiten redelijke twijfel is dat die derde als eigenaar van dat in beslag genomen voorwerp moet worden aangemerkt en daarvan in zijn beslissing blijkt moet geven. Indien die derde als eigenaar wordt aangemerkt zal de rechter tevens moeten onderzoeken, en daarvan blijkt moeten geven, of zich de situatie van artikel 94a lid 4 of 5 Sv voordoet (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.15).

In cassatie kan ervan worden uitgegaan dat op de voet van artikel 94a Sv beslag is gelegd op de woning tot bewaring van het recht tot verhaal van een aan [betrokkene 1] op te leggen betalingsverplichting ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel. De rechtbank heeft als vaststaand aangenomen dat de woning sinds 1996 – het jaar waarin de klaagster buiten gemeenschap van goederen is gehuwd met [betrokkene 1] – alleen op naam van de klaagster staat.

De rechtbank heeft blijkens de hiervoor weergegeven overwegingen kennelijk geoordeeld dat zich hier de situatie van artikel 94a lid 4 Sv voordoet, te weten dat er voldoende aanwijzingen bestaan dat de woning aan de klaagster is gaan toebehoren met het kennelijke doel de uitwinning daarvan te bemoeilijken of te verhinderen en dat de klaagster dit wist of redelijkerwijs kon vermoeden. Dat oordeel behoeft nadere motivering, nu uit de vaststellingen van de rechtbank en haar daarop gebaseerde oordeel dat ‘niet is uitgesloten dat de woning destijds op naam van de klaagster is gezet met het kennelijke doel om latere uitwinning te bemoeilijken of te verhinderen, hetgeen de klaagster wist of redelijkerwijs moest vermoeden’

niet zonder meer volgt dat de in voormelde bepaling bedoelde ‘voldoende aanwijzingen’ bestaan. Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking – voor zover aan zijn oordeel onderworpen – en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift in zoverre opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2142

Zaaknummer: 18/00634

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: N. Smeets

Wetsartikelen: 94a Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Heeft rechtbank miskend dat op grond van toepasselijk Belgisch recht klaagster redelijkerwijs als rechthebbende moet worden aangemerkt?

Het middel klaagt onder meer dat de rechtbank heeft miskend dat op grond van het toepasselijk Belgisch recht de klaagster redelijkerwijs als rechthebbende moet worden aangemerkt.

Het klaagschrift behelst een beklag tegen het voornemen van de officier van justitie om de onder de klaagster in beslag genomen personenauto op de voet van artikel 116 lid 2 onder a Sv aan een derdebelanghebbende terug te geven en houdt tevens een verzoek in tot teruggave aan de klaagster van de personenauto.

In een geval als het onderhavige – waarin het belang van de strafvordering het voortduren van het beslag niet meer vordert en de officier van justitie heeft medegedeeld voornemens te zijn de in beslag genomen zaak te doen teruggeven aan een ander dan de beslagene – zal de rechtbank moeten beoordelen of die ander redelijkerwijs als rechthebbende op de zaak kan worden aangemerkt. Bij de beantwoording van die vraag zal de rechter niet behoren te treden in de beslechting van burgerrechtelijke eigendoms- en bezitskwesties, maar daarbij zal hij wel civielrechtelijke aspecten mogen betrekken (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.12 en 2.13). Dat uitgangspunt van terughoudendheid geldt te meer indien voor de beoordeling van die kwesties het recht van een ander land van belang kan zijn. De door het middel verdedigde opvatting dat naar Belgisch recht had moeten worden vastgesteld of de klaagster redelijkerwijs als rechthebbende van de in beslag genomen personenauto kan worden aangemerkt, vindt derhalve geen steun in het recht.

De klacht faalt. Ook voor het overige kan het middel niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2151

Zaaknummer: 15/03297

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de door de rechtbank gehanteerde maatstaf bij de beoordeling van het klaagschrift.

Het middel klaagt dat de rechtbank bij de beoordeling van het klaagschrift een onjuiste maatstaf heeft toegepast, althans haar beslissing ontoereikend heeft gemotiveerd.

Voor de beoordeling van het middel is van belang dat het hier gaat om een onder de klager in beslag genomen geldbedrag van in totaal € 27.208 waarop ingevolge artikel 94a Sv beslag rust, dat de rechtbank heeft vastgesteld dat – na betaling van het door de klager wederrechtelijk verkregen voordeel ad € 8.333 ter verzekering waarvan het beslag is gelegd – een bedrag van € 18.875 resteert en dat de rechtbank heeft geoordeeld dat het belang van strafvordering zich niet tegen teruggave van laatstgenoemd geldbedrag verzet. In een dergelijk geval dient de rechter – evenals wanneer sprake is van een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag – de teruggave te gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat goed moet worden beschouwd.

In dit verband verdient opmerking dat de vraag of de klager redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van het geld moet worden beschouwd niet aan de orde komt in een geval als het onderhavige waarin onder de klager conservatoir beslag is gelegd op de voet van artikel 94a Sv en het belang van strafvordering zich niet tegen teruggave van het in beslag genomene verzet (vgl. HR 22 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO1624, r.o. 2.3 en 2.4).

De rechtbank heeft niet vastgesteld dat ‘een ander’ redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van het geldbedrag van € 18.875 moet worden beschouwd. Gelet op hetgeen in 2.3 is overwogen, heeft de rechtbank, door te oordelen dat dit geldbedrag niet aan de klager dient te worden teruggegeven omdat de klager niet als rechthebbende van dat geldbedrag kan worden aangemerkt, een andere dan de toepasselijke – en dus een onjuiste – maatstaf aangelegd. Het middel is dan ook terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2139

Zaaknummer: 16/02064

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 94a Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de afwijzing door het hof van het door de verdediging gedane voorwaardelijk verzoek tot het horen van getuigen.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het door de verdediging (voorwaardelijk) gedane verzoek een aantal personen als getuige te horen.

Daargelaten of het hof bij de beoordeling van het verzoek tot het horen van de in de appelschriftuur opgegeven getuigen het te dezen toepasselijke criterium heeft aangelegd, is de afwijzing van dat verzoek door het hof, gelet op hetgeen daaraan ten grondslag is gelegd, zonder nadere doch ontbrekende motivering niet begrijpelijk.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2147

Zaaknummer: 17/00221

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A. van den Berg

Wetsartikelen: 287 Sv en 288 Sv

RECHTSPRAAK

Is voldaan aan artikel 359 lid 6 Sv door middels bevestiging van het vonnis van de politierechter te overwegen dat alles overwegende de eis van de officier van justitie passend en gerechtvaardigd is?

Het middel behelst de klacht dat het hof in strijd met artikel 359 lid 6 Sv heeft verzuimd in het arrest in het bijzonder de redenen op te geven die hebben geleid tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf.

Het hof heeft de verdachte ter zake van de bewezen verklaarde ‘diefstal door twee of meer verenigde personen’ veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van vier weken, waarvan twee weken voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren. Het hof, dat het vonnis van de politierechter met overneming van gronden heeft bevestigd, heeft de strafoplegging als volgt gemotiveerd:

‘De politierechter acht wettig en overtuigend bewezen dat verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan diefstal in vereniging. Zij is samen met haar vriendin naar de stad gegaan en beiden hadden een geprepareerde tas bij zich. Hieruit blijkt dat er berekenend te werk is gegaan. Deze werkwijze dient in de op te leggen straf tot uitdrukking te worden gebracht. Voorts neemt de politierechter in aanmerking dat verdachte in 2014, dus nog niet zo lang geleden, is veroordeeld voor winkeldiefstal. Alles overwegende acht de politierechter de eis van de officier van justitie passend en gerechtvaardigd.’

Deze overwegingen bevatten, in strijd met artikel 359 lid 6 Sv, geen opgave van de redenen die in het bijzonder hebben geleid tot de keuze van het opleggen van een vrijheidsbenemende straf. Dat verzuim leidt krachtens artikel 359 lid 8 Sv tot nietigheid.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2196

Zaaknummer: 17/00973

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: S. van den Berg

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de ongegrondverklaring door de rechtbank van het beklag.

Het middel klaagt onder meer dat de rechtbank de ongegrondverklaring van het beklag ontoereikend heeft gemotiveerd, omdat het bezit van hennepzaad niet strafbaar is en hennepzaden niet zijn aan te merken als ‘stoffen’ of ‘voorwerpen’ als bedoeld in artikel 11a Opiumwet.

De klacht faalt voor zover die is gebaseerd op de opvatting dat voor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer van een voorwerp noodzakelijk is dat het bezit van dat voorwerp strafbaar is, omdat die opvatting geen steun vindt in het recht. Opmerking verdient dat ook de opvatting dat hennepzaden niet kunnen worden aangemerkt als ‘stoffen’ of ‘voorwerpen’ als bedoeld in artikel 11a Opiumwet, niet juist is.

Ook voor het overige kan het middel niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2152

Zaaknummer: 17/04112

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: H.K. ter Brake

Wetsartikelen: 94 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

***Slagende klacht van het Openbaar Ministerie tegen de
gegrondverklaring door de rechtbank van het klaagschrift tot
opheffing van het beslag en teruggave aan de klager.***

Het middel klaagt over de gegrondverklaring van het beklag.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat de rechter in een geval als het onderhavige, waarin op de voet van artikel 94a Sv beslag rust op het in beslag genomen voorwerp en een derde in een beklagprocedure op de voet van artikel 552a Sv om teruggave verzoekt, als maatstaf moet aanleggen of zich het geval voordoet dat buiten redelijke twijfel is dat die derde als eigenaar van dat in beslag genomen voorwerp moet worden aangemerkt en daarvan in zijn beslissing blijk moet geven. Indien die derde als eigenaar wordt aangemerkt, zal de rechter tevens moeten onderzoeken, en daarvan blijk moeten geven, of zich de situatie van artikel 94a lid 4 of 5 Sv voordoet (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.15).

Het middel klaagt onder meer over het oordeel dat zich niet de situatie van artikel 94a lid 4 of 5 Sv voordoet.

De rechtbank heeft – kort gezegd – geoordeeld dat de officier van justitie heeft nagelaten te onderbouwen wat het ‘strafvorderlijk belang bij handhaving van het resterende beslag is’, in welk verband de rechtbank slechts heeft overwogen dat zij ‘als meest dragend argument (...) de familiale betrekking tussen de klager en [betrokkene 1] (...) volstrekt ontoereikend acht’ en dat ‘op basis van het raadkamerdossier en het verhandelde ter raadkamerzitting, niet gebleken is van voldoende aanwijzingen dat het beslagene geheel of ten dele aan de klager is gaan toebehoren met het kennelijke doel de uitwinning te bemoeilijken of te verhinderen en dat klager dit wist of redelijkerwijze kon vermoeden’.

In het licht van hetgeen door de officier van justitie is aangevoerd, in de kern neerkomend op de – aan de hand van geconstateerde geldstromen en daarop betrekking hebbende bescheiden – onderbouwde stelling dat een bedrag van ruim zes miljoen euro aan de klager is gaan toebehoren en dat ten aanzien van het meerdere van € 2.550.000 en € 70.000 sprake is van

verhaalsfrustratie, is dat oordeel niet begrijpelijk. Daaraan doet niet af de constatering van de rechtbank dat de officier van justitie na sluiting van het onderzoek in raadkamer op 25 januari 2016 gedeeltelijk is teruggekomen op de door haar gedane toezegging het beslag tot deze bedragen van in totaal € 2.620.000 op te heffen, mede in aanmerking genomen de omstandigheid dat de officier van justitie wel uitvoering heeft gegeven aan haar voornemen het beslag op te heffen tot een bedrag van € 1.776.891,24 en het resterende beslag op het banktegoed van de klager inmiddels nog is verminderd met een bedrag van € 843.108,76. Deze laatste vermindering heeft tot resultaat dat de gelegde beslagen zijn verminderd met voornoemd bedrag van in totaal € 2.620.000 tot het thans nog op de rekening met nummer [002] staande in beslag genomen bedrag van € 1.869.634,48.

Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking – voor zover aan zijn oordeel onderworpen – en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Rotterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2145

Zaaknummer: 16/03592

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: P.T.C. van Kampen

Wetsartikelen: 94a Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de door de rechtbank gehanteerde maatstaf bij haar oordeel over het klaagschrift.

Het middel klaagt over de gegrondverklaring van de klaagschriften, onder meer op de grond dat de rechtbank bij haar oordeelsvorming niet de juiste maatstaf heeft toegepast.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat de rechter in een geval als het onderhavige, waarin op de voet van artikel 94a Sv beslag rust op het in beslag genomen voorwerp en een derde in een beklagprocedure op de voet van artikel 552a Sv om teruggave verzoekt, als maatstaf moet aanleggen of zich het geval voordoet dat buiten redelijke twijfel is dat die derde als eigenaar van dat in beslag genomen voorwerp moet worden aangemerkt en daarvan in zijn beslissing blijk moet geven. Indien die derde als eigenaar wordt aangemerkt, zal de rechter tevens moeten onderzoeken, en daarvan blijk moeten geven, of zich de situatie van artikel 94a lid 4 of 5 Sv voordoet (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.15).

Uit de overwegingen van de rechtbank blijkt niet dat zij de in 2.3.1 uiteengezette maatstaf heeft aangelegd bij de beoordeling van de klaagschriften. Daarom is de bestreden beschikking ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Rotterdam, opdat de zaak op de bestaande klaagschriften opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2144

Zaaknummer: 17/03551

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: N. Gonzalez Bos en L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de afwijzing door het hof van het door de verdediging voorwaardelijk gedane verzoek tot het horen van getuigen.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het door de verdediging (voorwaardelijk) gedane verzoek een aantal personen als getuige te horen.

Daargelaten of het hof bij de beoordeling van het verzoek tot het horen van de in de appelschriftuur opgegeven getuigen het te dezen toepasselijke criterium heeft aangelegd, is de afwijzing van dat verzoek door het hof, gelet op hetgeen daaraan ten grondslag is gelegd, zonder nadere doch ontbrekende motivering niet begrijpelijk.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2146

Zaaknummer: 17/00214

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A. van den Berg

Wetsartikelen: 287 Sv en 288 Sv

RECHTSPRAAK

Nagebootst pistool een speelgoedvoorwerp als bedoeld in artikel 3 RWM jo. Richtlijn 2009/48/EG (Speelgoedrichtlijn)?

Het middel klaagt, mede gelet op de toelichting, over de verwerping door het hof van het verweer dat het in de bewezenverklaring vermelde (nagebootste) pistool een speelgoedvoorwerp is in de zin van artikel 3 Regeling wapens en munitie (RWM) in verbinding met Richtlijn 2009/48/EG (Speelgoedrichtlijn).

Het hof heeft voormeld verweer verworpen op de grond dat het pistool geen speelgoedvoorwerp is in de zin van de Speelgoedrichtlijn, omdat het niet is voorzien van de CE-markering die ingevolge artikel 16 Speelgoedrichtlijn vereist is om als speelgoed in de zin van die richtlijn te worden aangemerkt.

In het Besluit van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 juli 1993, 93/465/EEG, *PbEG L 200/23*, is een aantal procedures vastgesteld voor de beoordeling van de overeenstemming van industrieproducten, waaronder op grond van de Speelgoedrichtlijn speelgoed, met de eisen van de richtlijnen voor technische harmonisatie. Het Besluit beoogt de waarborging van overheidsbelangen zoals de gezondheid en de veiligheid van de gebruikers van producten. Ingevolge dat Besluit geeft de C(onformité)E(uropéenne)-markering aan dat het desbetreffende product voldoet aan de communautaire verplichtingen die de fabrikant van het product zijn opgelegd en dat het voldoet aan alle communautaire bepalingen met betrekking tot het aanbrenge van de markering.

Gelet op het doel en de strekking van de CE-markering zoals daarvan blijkt uit voormeld Besluit en uit artikel 3 onder 16 Speelgoedrichtlijn, heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat ingevolge artikel 16 Speelgoedrichtlijn een voorwerp als het onderhavige eerst kan worden aangemerkt als speelgoed in de zin van de Speelgoedrichtlijn als het is voorzien van een CE-markering, nog daargelaten dat artikel 17 lid 1 Speelgoedrichtlijn de mogelijkheid openlaat dat deze markering niet is aangebracht op het speelgoed zelf, maar op een daaraan bevestigd etiket of op de verpakking.

De gegrondheid van het middel leidt echter niet tot cassatie om de volgende reden. Gelet op

de bewezenverklaring en de bewijsvoering – waaronder de vaststelling van het hof dat het voorwerp dat de verdachte voorhanden had, naar vorm, afmeting en kleur een sprekende gelijkenis vertoont met een vuurwapen van het merk Beretta model 92 – moet in cassatie het ervoor worden gehouden dat de verdachte een imitatie van een echt vuurwapen voorhanden had. Indien een imitatie van een echt vuurwapen is vervaardigd voor verzamelaars en dat voorwerp (of de verpakking ervan) is voorzien van een zichtbare en leesbare aanduiding dat zij is bestemd voor verzamelaars van 14 jaar en ouder, kan dat voorwerp reeds op grond van artikel 2 lid 1 tweede volzin Speelgoedrichtlijn in verbinding met Bijlage I sub 2 aanhef en onder e niet worden beschouwd als speelgoed. Daarbuiten geldt op grond van artikel 2 lid 1 eerste volzin Speelgoedrichtlijn dat een voorwerp slechts dan als speelgoed kan worden aangemerkt in het geval dat het is ontworpen of bestemd om door kinderen jonger dan 14 jaar bij het spelen te worden gebruikt. Weliswaar is namens de verdachte aangevoerd dat sprake is van een ‘speelgoedpistool’, maar niet is aangegeven dat en waarom aan die specifieke, in de Speelgoedrichtlijn gestelde voorwaarde zou zijn voldaan. Gelet daarop en daarnaast in aanmerking genomen hetgeen het hof heeft vastgesteld omtrent de (uiterlijke) kenmerken van het voorwerp dat de verdachte voorhanden had, heeft het hof het verweer dan ook terecht verworpen.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2091

Zaaknummer: 17/01521

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst, V. van den Brink, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J.M. Boot

Wetsartikelen: 3 RWM

RECHTSPRAAK

Is het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk wegens schending van het ne bis in idem-beginsel door strafrechtelijk te vervolgen en te bestraffen na ondergane civiele lijfswang?

Het middel klaagt dat het hof het Openbaar Ministerie ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, niet-ontvankelijk heeft verklaard in de vervolging van de verdachte.

Het hof heeft kort gezegd het volgende vastgesteld. Aan de verdachte is een navorderingsaanslag in de inkomstenbelasting voor het jaar 1989 opgelegd en een aanslag in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen voor het jaar 1991, beide gedagtekend 31 december 1994. Op verzoek van de fiscus (hierna: de Ontvanger) heeft de burgerlijk rechter op 6 september 2000 lijfswang bevolen teneinde de verdachte te dwingen zijn belastingschuld van in totaal fl. 272.174.089 te voldoen en zodanige inlichtingen omtrent zijn inkomens- en vermogenspositie te verschaffen dat de Ontvanger kan beoordelen tot welke betalingen hij redelijkerwijs in staat kan worden geacht. De verdachte is vervolgens voor de duur van een jaar gegijzeld. Nadat deze gijzeling noch tot eerdergenoemde inlichtingen noch tot betaling had geleid, heeft het Openbaar Ministerie een strafvervolging geëntameerd. Hierbij is aan de verdachte ten laste gelegd dat hij in de periode van 16 maart 2000 tot en met 7 december 2001 opzettelijk de informatieverplichting jegens de Ontvanger heeft geschonden, terwijl dat feit ertoe strekt dat te weinig belasting wordt ingevorderd.

Het hof heeft terecht geoordeeld dat artikel 68 Sr op het onderhavige geval niet van toepassing is, omdat niet sprake is van – kort gezegd – meerdere onherroepelijke beslissingen van de strafrechter. Vervolgens heeft het hof evenwel geoordeeld dat de vervolging ter zake van het ten laste gelegde feit in strijd is met het aan artikel 68 Sr ten grondslag liggende ne bis in idem-beginsel en dat het Openbaar Ministerie dientengevolge niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging. Dat oordeel is onjuist.

Zoals de Hoge Raad heeft overwogen in zijn eerdere arrest in deze zaak (HR 20 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP4606, NJ 2012/27) is niet juist de opvatting dat na het starten van een civiele procedure geen ruimte meer bestaat om een strafsanctie toe te passen. Voorts is, anders dan het hof heeft geoordeeld, hier niet sprake van een uitzonderlijke situatie zoals aan

de orde was in het arrest van de Hoge Raad van 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434, *NJ* 2015/256. In dat verband geldt dat zich met betrekking tot de afstemming tussen enerzijds het civielrechtelijke traject en anderzijds het strafrechtelijke traject zoals dat in de onderhavige zaak aan de orde is, geen wezenlijke samenloopproblemen voordoen als in dat arrest bedoeld, mede omdat het in de rede ligt dat de strafrechter de toegepaste lijfswang als relevante omstandigheid bij de strafoplegging betreft.

Het middel slaagt.

In aanmerking genomen hetgeen hiervoor is overwogen ziet de Hoge Raad noch in het verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen in het schriftelijk commentaar van de raadsman op de conclusie van de advocaat-generaal, noch in hetgeen overigens in de onderhavige zaak aan de orde is, aanleiding voor het stellen van prejudiciële vragen van uitleg van het recht van de Europese Unie aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2017

Zaaknummer: 17/01081

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: W.J. Morra

Wetsartikelen: 68 Sr

RECHTSPRAAK

Medeplegen van opzettelijk aanwezig hebben van hennep in kofferbak auto?

Het middel klaagt dat het bewezen verklaarde, voor zover dit inhoudt dat de verdachte 'tezamen en in vereniging met een ander, opzettelijk aanwezig heeft gehad', niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Blijkens zijn onder 2.2.3 weergegeven overweging heeft het hof voor zijn oordeel dat sprake is van het medeplegen van het opzettelijk aanwezig hebben van hennepplanten in het bijzonder in aanmerking genomen dat 'het niet anders kan zijn dat ook de verdachte in de auto (...) de doordringende hennepgeur moet hebben geroken', dat daarom 'sprake is geweest van een meer of mindere mate van bewustheid en daarmee wetenschap bij de verdachte omtrent de aanwezigheid van de aangetroffen hoeveelheid hennep', dat de verdachte geen navraag heeft gedaan naar de herkomst van deze geur, maar is ingestapt en met de medeverdachte meegereden en dat de verdachte zich niet heeft gedistantieerd van de aanwezigheid van hennep. Deze omstandigheden zijn niet zonder meer voldoende om te kunnen aannemen dat de verdachte het opzettelijk aanwezig hebben van hennepplanten heeft medegepleegd. De bewezenverklaring is dus in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2089

Zaaknummer: 17/00190

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: P.H.L.M. Souren

Wetsartikelen: 47 Sr en 3 Opiumwet

RECHTSPRAAK

Hoge Raad stelt met toepassing van artikel 469 Sv de stukken van de zaak waarin aanvraag tot herziening is gedaan in de handen van de advocaat-generaal, teneinde nader onderzoek te verrichten en zo nodig mede op grond van de resultaten daarvan de aanvraag aan te passen.

De aanvraag tot herziening is gedaan door advocaat-generaal D.J.C. Aben. Zijn daartoe ingediende vordering, die aan dit arrest is gehecht en daarvan deel uitmaakt, strekt tot herziening van het arrest van het hof wat betreft feit 1 en tot verwijzing van de strafzaak naar een gerechtshof dat daarvan nog geen kennis heeft genomen, opdat de zaak in zoverre zal worden behandeld en afgedaan op de wijze als voorzien in artikel 472 lid 2 Sv.

In artikel 457 Sv is bepaald dat de Hoge Raad in de daar vermelde gevallen op aanvraag van de procureur-generaal bij de Hoge Raad dan wel van de gewezen verdachte ten voordele van laatstgenoemde een uitspraak van de rechter in Nederland houdende een veroordeling kan herzien. Ingevolge artikel 460 Sv dient de procureur-generaal een herzieningsaanvraag in door middel van een schriftelijke vordering en dient de gewezen verdachte een herzieningsaanvraag in door middel van een door zijn raadsman ondertekende schriftelijke aanvraag (hierna: verzoekschrift). De toepassing van de uitgangspunten en regels die in herzieningszaken worden gehanteerd, is niet afhankelijk van de wijze waarop de aanvraag tot herziening – bij vordering dan wel bij verzoekschrift – is ingediend.

Wat betreft die toepassing van de uitgangspunten en regels die in herzieningszaken worden gehanteerd, roept de Hoge Raad het in HR 17 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:605 geschetste beoordelingskader in herinnering.

A. Uitgangspunt van het Nederlandse recht is dat een veroordeling die door de Nederlandse strafrechter is uitgesproken, na het verstrijken van de termijnen voor het instellen van gewone rechtsmiddelen en eventueel na het daadwerkelijk benut zijn van die rechtsmiddelen, onherroepelijk wordt. Slechts onder bijzondere omstandigheden is een inbreuk op die onherroepelijkheid mogelijk, namelijk ingeval een aanvraag tot herziening van een dergelijke veroordelende uitspraak wordt ingediend en na onderzoek gegrond wordt bevonden. Dat is in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv aldus tot uitdrukking gebracht dat als grondslag voor een

herziening slechts kan dienen een gegeven – het zogeheten novum – dat bij het onderzoek op de terechtzitting de rechter niet is gebleken en dat het ernstige vermoeden wekt dat, ware het bekend geweest, het onderzoek der zaak zou hebben geleid hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot toepassing van een minder zware strafbepaling, waaronder moet worden verstaan een strafbepaling die een minder zware straf bedreigt; daaronder valt niet de oplegging door de rechter van een andere (minder zware) sanctie. De aanwending van het buitengewone rechtsmiddel van herziening kan daarom slechts in uitzonderlijke gevallen leiden tot heropening van een strafproces dat met een onherroepelijke rechterlijke beslissing was afgerond.

B. De aard van het onderhavige rechtsmiddel brengt mee dat de aangevoerde grond voor herziening niet reeds bij de eerdere berechting mag zijn gebleken. In dat geval is immers geen sprake van een novum, maar van een gegeven dat de rechter die de veroordeling uitsprak in zijn oordeel heeft kunnen betrekken.

C. De enkele omstandigheid dat het voorbereidend onderzoek dan wel het onderzoek op de terechtzitting niet volledig is geweest, levert evenmin een grond voor herziening op. Dit is slechts anders indien de in herziening overgelegde gegevens grond vormen voor het oordeel dat – voor zover hier van belang – het hof de gewezen verdachte zou hebben vrijgesproken van het ten laste gelegde indien het destijds bekend was geweest met die nieuwe gegevens. Een en ander geldt ook indien – zoals in het onderhavige geval – de in artikel 462 Sv bedoelde ACAS na het onherroepelijk worden van de veroordeling een onderzoek heeft ingesteld. De betwisting van de juistheid en volledigheid van dat onderzoek, zowel wat betreft de wijze waarop het is verricht als wat betreft de resultaten, kan op zichzelf geen grond voor herziening vormen.

D. Ingevolge artikel 460 lid 2 Sv dient een verzoekschrift de gronden te vermelden waarop de aanvraag rust, met bijvoeging van de bescheiden waaruit van die gronden kan blijken. De aanvrager kan dus niet volstaan met het aanvoeren van een novum met het doel dat de Hoge Raad daarnaar een nader onderzoek zal (doen) verrichten. Het is de aanvrager – dus de gewezen verdachte dan wel de procureur-generaal – die tot op zekere hoogte aannemelijk moet maken dat en waarom de eerder oordelende rechter tot een van de in artikel 457 lid 1 onder c Sv genoemde beslissingen zou zijn gekomen indien hij ten tijde van de behandeling van de strafzaak op de hoogte was geweest van hetgeen in herziening naar voren is gebracht.

E. Mede op grond van de geschiedenis van de totstandkoming van het huidige artikel 457 Sv moet worden aangenomen dat een nieuw en/of gewijzigd deskundigeninzicht onder omstandigheden kan worden aangemerkt als een novum en daardoor grond kan zijn voor

herziening van een onherroepelijk geworden uitspraak, indien

- de desbetreffende kwestie tijdens de strafprocedure nog niet aan het oordeel van een deskundige was voorgelegd, dan wel
- in de desbetreffende strafzaak al wel onderzoek was verricht door een deskundige, maar sprake is van een nieuwe deskundige die ofwel vanuit een ander vakgebied ofwel op grond van andere onderzoeksmethoden tot nieuwe conclusies komt, dan wel
- een nieuwe deskundige op grond van dezelfde feiten tot andere inzichten komt doordat het eerdere deskundigenoordeel is gebaseerd op onjuiste of onvolledige feitelijke veronderstellingen of doordat er nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen zijn op het desbetreffende vakgebied.

De enkele omstandigheid dat een deskundige het bewijs anders weegt dan de rechter heeft gedaan, is niet voldoende om het voor herziening vereiste ‘ernstige vermoeden’ te wekken.

F. De Hoge Raad heeft onder meer in zijn arrest van 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:736 bepaald dat ingeval een als nieuw en/of gewijzigd deskundigeninzicht wordt gepresenteerd, de herzieningsaanvraag of het daarbij overgelegde deskundigenrapport zodanige informatie dient te bevatten dat de inhoud van dit inzicht en de nieuwheid daarvan op waarde kunnen worden geschat, en dat die informatie betrekking moet hebben op onder meer (i) de kennis en ervaring van de deskundige op het desbetreffende vakgebied, en (ii) de onderbouwing van de ‘nieuwheid’ van het inzicht van de deskundige wat betreft de vraag in hoeverre het inzicht van de deskundige steunt op hetzij (a) ten tijde van het onderzoek ter terechtzitting nog onbekende wetenschappelijke ontdekkingen of inzichten, hetzij (b) een beoordeling van ten tijde van het onderzoek ter terechtzitting nog onbekende feiten of omstandigheden, hetzij (c) een ander deskundig oordeel omtrent de weging en betekenis van ten tijde van het onderzoek ter terechtzitting reeds bestaande wetenschappelijke inzichten, toegepast op ten tijde van dat onderzoek ter terechtzitting reeds bekende feiten en omstandigheden, en voorts de vraag hoe het inzicht van de deskundige zich verhoudt tot eerdere inzichten van diezelfde en/of andere deskundigen zoals die uit het aan de uitspraak ten grondslag liggende dossier naar voren komen.

Daaraan kan met het oog op de onderhavige zaak nog worden toegevoegd dat volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad sedert HR 18 maart 2008, ECLI:NL:HR:2008:BA1024 aan de omstandigheid dat een deskundige op wiens bevindingen de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, nadien tot een ander oordeel komt, in beginsel meer gewicht kan worden toegekend dan aan een – van die deskundige afwijkend – oordeel van een andere deskundige. Een herzieningsaanvraag die uitsluitend is gebaseerd op het inzicht van iemand die op het

desbetreffende terrein deskundig is, dat afwijkt van het inzicht van de deskundige waarop de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, is niet zonder meer toereikend voor herziening. Voor de beoordeling van zo een aanvraag is derhalve van belang waarin het verschil van inzicht zijn grond vindt. De aanvraag dient daaromtrent, aan de hand van in 5.2 onder E en F genoemde factoren, een toelichting te bevatten. In dat verband kan van belang zijn de reactie van een deskundige die in de strafzaak heeft verklaard, op het inzicht van de deskundige waarop de herzieningsaanvraag steunt.

De aanvraag komt hierop neer dat de bewezenverklaring van feit 1 nagenoeg uitsluitend is gebaseerd op de conclusies van de bloedspoorpatroondeskundige ing. R. Eikelenboom en de bevindingen van de forensisch geneeskundige drs. S.J.M. Schieveld en dat hun cruciale conclusies worden tegengesproken door de bloedspoorpatroondeskundige Van der Scheer, respectievelijk de forensisch patholoog Soerdjbalie-Maikoe. Hun rapportages verhouden zich – aldus de aanvraag – slecht met de bewezenverklaring van doodslag en met name de rapportages van Van der Scheer wijzen sterk in de richting van het scenario van zelfdoding door het slachtoffer.

De aanvraag berust op de stelling dat de bevindingen van Van der Scheer en Soerdjbalie-Maikoe deskundigeninzichten betreffen waarmee het hof niet bekend kon zijn en die onverenigbaar zijn met de bewezenverklaring van feit 1.

De aanvraag bevat in het licht van hetgeen hiervoor onder 5.2 sub E en F is vooropgesteld, evenwel onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen of en in hoeverre die bevindingen kunnen gelden als nova.

Bij de stelling dat de bevindingen van Van der Scheer en Soerdjbalie-Maikoe deskundigeninzichten betreffen waarmee het hof niet bekend kon zijn en die onverenigbaar met de bewezenverklaring van feit 1, is in de aanvraag de volgende kanttekening geplaatst:

‘Een waarschuwing is nog wel op z’n plaats. Doordat de meest recente rapportages in deze zaak zijn opgemaakt door Van der Scheer en Soerdjbalie, en zij dus als laatsten hebben “gesproken”, kan gemakkelijk de gedachte postvatten dat zij in dit dispuut zonder meer het gelijk aan hun zijde hebben, en Eikelenboom en Schieveld niet. Een gewogen oordeel hierover vereist een weerwoord van hun zijde. Ik meen echter dat dit binnen de onderhavige procedure tot herziening van het bestreden arrest niet noodzakelijk is. Het oordeel over deze kwestie laat ik geheel aan het gerechtshof waarnaar de zaak m.i. moet worden verwezen.’

Aldus miskent de aanvraag wat onder 5.3 is vooropgesteld, te weten dat aan de omstandigheid dat een deskundige op wiens bevindingen de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, nadien tot een ander oordeel komt, in beginsel meer gewicht kan worden toegekend dan aan

een – van die deskundige afwijkend – oordeel van een andere deskundige, en dat dit betekent dat een herzieningsaanvraag die uitsluitend is gebaseerd op het inzicht van iemand die op het desbetreffende terrein deskundig is, dat afwijkt van het inzicht van de deskundige waarop de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, niet zonder meer toereikend is voor herziening. Dientengevolge kan een reactie van de deskundigen die in deze strafzaak hebben gerapporteerd, reeds bij de beoordeling van de aanvraag van belang zijn.

Voorts stipt de Hoge Raad aan dat het door het hof tot het bewijs gebezigde rapport van het verrichte bloed-, DNA- en vezelonderzoek (bewijsmiddel 8) inhoudt dat het op de voorzijde van de in beslag genomen broek van de gewezen verdachte aangetroffen bloed – kort gezegd – afkomstig is van het slachtoffer, maar dat het onder 3.4.3 vermelde rapport van 18 september 2018 (p. 3) inhoudt dat de destijds vermelde bloedspatjes zich niet op de voor- maar op de achterzijde bevinden. In de aanvraag is niet vermeld of deze omstandigheid van belang is geacht voor de beoordeling van de aan de aanvraag ten grondslag gelegde stelling.

Opmerking verdient dat de aanvraag niet steunt op de door de raadsman in zijn onder 3.2.1 genoemde brief onder (4) naar voren gebrachte waandenkbeelden van het slachtoffer, waartoe beroep is gedaan op de e-mailwisseling tussen de raadsman en de huisarts A.C.A.M. Loonen, onder meer inhoudende:

‘In 2000 was ik huisarts in Hintham (...). Korte tijd voor dat [slachtoffer] dood gevonden werd, (die bij mij niet bekend was), werd ik in de weekeinde dienst opgeroepen om een visite af te leggen. In de flat van [de gewezen verdachte] aangekomen, deed [slachtoffer] een dringend beroep op mij om in de hals te laten snijden, “want daar zat iets wat eruit moet”. Als ik me goed herinner wees zij naar de rechter kant van haar hals. Geruststelling kwam niet goed over. (...) Eigenlijk deed [slachtoffer] een beroep op mij om in de hals te snijden. Zij kwam op mij gestoord over en ik dacht aan een waanidee, omdat bij onderzoek niets bijzonders te voelen was.’

Deze mededeling kan mogelijk van belang zijn in verband met het scenario dat het slachtoffer zichzelf het dodelijke letsel heeft toegebracht, maar staat (in de aanvraag) op zichzelf.

De Hoge Raad stelt de stukken in handen van de advocaat-generaal ter fine als onder 7.1 vermeld en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2095

Zaaknummer: 16/02722

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst, M.J. Borgers, M.T. Boerlage en A.E.M. Röttgering

Advocaten: P.W. vander Kruijs

Wetsartikelen: 457 Sv en 469 Sv

RECHTSPRAAK

Hoge Raad verklaart aanvraag tot herziening gegrond.

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit. De aanvraag heeft uitsluitend betrekking op de veroordeling ter zake van de onder parketnummer 13-701413-13 bewezen verklaarde feiten 1, 2 en 3 en het onder parketnummer 13-701643-14 bewezen verklaarde feit 1.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. Aangevoerd wordt dat uit de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 11 januari 2018 blijkt dat ten tijde van de bewezen verklaarde feiten voor de aanvrager een licht inreisverbod gold voor de duur van twee jaar, waarop artikel 66a lid 7 Vreemdelingenwet 2000 niet van toepassing was en dat de aanvrager, indien het hof hiermee bekend was geweest, zou zijn vrijgesproken.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Op de door de advocaat-generaal in zijn conclusie onder 12 en 13 vermelde gronden moet het in de aanvraag aangevoerde worden aangemerkt als een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt, voor zover nodig, de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld arrest van het Gerechtshof Amsterdam, voor zover de aanvrager daarbij is veroordeeld ter zake van de onder parketnummer 13-701413-13 bewezen verklaarde feiten 1, 2 en 3 en het onder parketnummer 13-701643-14 bewezen verklaarde feit 1 en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv wat betreft de onder parketnummer 13-

701413-13 bewezen verklaarde feiten 1, 2 en 3 en het onder parketnummer 13-701643-14 bewezen verklaarde feit 1 opnieuw zal worden berecht en afgedaan teneinde hetzij het gewijsde te handhaven, hetzij met vernietiging daarvan recht te doen en daarbij mede voor het onder parketnummer 13-701643-14 bewezen verklaarde feit 2 op de voet van artikel 478 lid 2 Sv de straf te bepalen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2090

Zaaknummer: 18/00459

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en M.T. Boerlage

Advocaten: E.C. Gelok

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Verontschuldigbare termijnoverschrijding wegens psychische stoornis verdachte en opname verdachte in kliniek op grond van rechterlijke machtiging?

Het middel klaagt dat het hof de verdachte ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, niet-ontvankelijk heeft verklaard in het door hem ingestelde beroep.

De wet bepaalt in welke gevallen tegen een rechterlijke uitspraak een rechtsmiddel kan worden ingesteld en binnen welke termijn dit kan geschieden; die termijnen zijn van openbare orde. Overschrijding van de termijn voor hoger beroep door de verdachte, zoals in het onderhavige geval, betekent in de regel dat deze niet in dat hoger beroep kan worden ontvangen. Dit gevolg kan daaraan uitsluitend dan niet worden verbonden, indien sprake is van bijzondere, de verdachte niet toe te rekenen, omstandigheden welke de overschrijding van de termijn verontschuldigbaar doen zijn. Daarbij kan worden gedacht aan een zodanige psychische gesteldheid dat in verband daarmee het verzuim tijdig hoger beroep in te stellen niet aan de verdachte kan worden toegerekend (vgl. HR 6 januari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AN8587).

Het hof heeft geoordeeld dat de overschrijding van de termijn voor het instellen van hoger beroep niet verschoonbaar is, nu niet is gebleken van een 'psychische stoornis ten gevolge waarvan de verdachte na het vonnis niet in staat was te beoordelen of een rechtsmiddel moest worden ingesteld', terwijl de door de verdachte aangevoerde omstandigheid dat hij op grond van een rechterlijke machtiging opgenomen is geweest de termijnoverschrijding evenmin verontschuldigbaar doet zijn 'nu die opname heeft plaatsgevonden enige tijd voordat het bestreden vonnis is geweest en ook voordat de dagvaarding aan hem werd uitgereikt'. Hierdoor heeft het hof de juistheid van hetgeen door de verdachte en zijn raadsman is aangevoerd met betrekking tot de psychische toestand van de verdachte ten tijde van de uitreiking van de oproeping voor de terechtzitting van de politierechter van 19 augustus 2016 – kort gezegd inhoudende dat de verdachte vanwege een hem niet toe te rekenen psychische problematiek niet in staat was zijn post te openen – in het midden gelaten. Tevens is daarmee de mogelijkheid open gebleven dat het verzuim om het hoger beroep tijdig in te stellen niet

aan de verdachte kan worden toegerekend. Het oordeel van het hof is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2065

Zaaknummer: 17/02074

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de verwerping door het hof van het beroep op noodweerexces.

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweerexces.

Bij de beoordeling van het middel moet het volgende worden vooropgesteld.

Indien door of namens de verdachte een beroep op noodweer, noodweerexces of putatieve noodweer is gedaan, moet de rechter een gemotiveerde beslissing geven op dat verweer. Dan zal hij moeten onderzoeken of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van dat verweer is voldaan. In dat verband kan betekenis toekomen aan de inhoud en indringendheid van de door of namens de verdachte aangevoerde argumenten.

Voor noodweerexces geldt in alle gevallen dat van verontschuldigbare overschrijding van de grenzen van noodzakelijke verdediging slechts sprake kan zijn indien:

- a. de verdachte de hem verweten gedraging heeft verricht in een situatie waarin en op een tijdstip waarop voor hem de noodzaak bestond tot verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding, maar daarbij als onmiddellijk gevolg van een hevige door die aanranding veroorzaakte gemoedsbeweging verder gaat dan geboden was, dan wel indien
- b. op het tijdstip van de hem verweten gedraging de onder a bedoelde situatie weliswaar was beëindigd en de noodzaak tot verdediging er dus wel was geweest (maar niet meer bestond), doch zijn gedraging niettemin het onmiddellijk gevolg was van een hevige gemoedsbeweging die was veroorzaakt door de daaraan voorafgaande wederrechtelijke aanranding.

Uit het wettelijke vereiste dat de gedraging het ‘onmiddellijk gevolg’ moet zijn van een hevige gemoedsbeweging die is veroorzaakt door een wederrechtelijke aanranding, volgt dat aannemelijk moet zijn dat de aldus veroorzaakte gemoedsbeweging van doorslaggevend belang is geweest voor de verweten gedraging. Niet is uitgesloten dat andere factoren mede hebben bijgedragen aan het ontstaan van die hevige gemoedsbeweging, maar aan het gevolgvereiste is niet voldaan indien de hevige gemoedsbeweging in essentie is terug te

voeren op een eerder bestaande emotie, zoals een reeds bestaande kwaadheid jegens het slachtoffer.

Bij de beantwoording van de vraag of in een concreet geval sprake is van het hier bedoelde 'onmiddellijk gevolg', kan betekenis toekomen aan de mate waarin de grenzen van de noodzakelijke verdediging zijn overschreden alsmede aan de aard en de intensiteit van de hevige gemoedsbeweging. Voorts kan het tijdsverloop tussen de aanranding en de verdedigingshandeling van belang zijn (vgl. HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456).

Het hof heeft geoordeeld dat de door de verdachte gepleegde poging tot zware mishandeling niet kan worden aangemerkt als een onmiddellijk gevolg van een door de daaraan voorafgaande aanranding veroorzaakte hevige gemoedsbeweging. Dat oordeel getuigt, gelet op het onder 2.3 overwogene, niet van een onjuiste rechtsopvatting. Het is ook niet onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen dat met betrekking tot de hevige gemoedsbeweging niet meer is gesteld dan dat de verdachte in hevige paniek en stress is geraakt, terwijl het hof heeft vastgesteld dat het slachtoffer reeds roerloos op de grond lag en als bewijsmiddel 1 onder meer als verklaring van de verdachte heeft gebezigd: 'Ik heb de armen waarmee hij zijn gezicht bedekte weggehaald om hem beter te raken. Het was mijn bedoeling om hem met die vuistslagen blijvend buiten gevecht te stellen en uit te schakelen. Ik wilde voorkomen dat hij nog achter mij aan kon gaan. Ik wilde hem die kans niet geven. Na de eerste klap is hij blijven liggen. Ik heb veel letsel bij hem aangericht. Ik ben wreed op hem los gegaan.'

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2093

Zaaknummer: 17/05861

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 41 lid 2 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de afwijzing door het hof van het aanhoudingsverzoek.

Advocaat-generaal D.J.C. Aben heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan ter terechtzitting worden gedaan door de verdachte of diens op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de ter terechtzitting niet-verschenen verdachte, kan ter terechtzitting een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting doen voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het Openbaar Ministerie daaromtrent is gehoord.

Nadat in voorkomende gevallen gelegenheid is geboden voor nadere toelichting of het overleggen van bewijsstukken, kan de rechter het verzoek reeds – dat wil zeggen: zonder dat tot de hierna weer te geven afweging van belangen wordt overgegaan – afwijzen op de grond dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is.

Indien zich niet het geval voordoet dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 onder c EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing. In

cassatie kan die motivering slechts op haar begrijpelijkheid worden getoetst (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934).

De afwijzing van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak berust in de kern op het oordeel van het hof dat de verdachte zich welbewust heeft geplaatst in een positie waarin het effectueren van het aanwezigheidsrecht 'op belemmeringen zou kunnen stuiten'. Die enkele grond kan de afwijzing van dat verzoek niet dragen, terwijl voorts uit de motivering door het hof van de afwijzing van dat verzoek niet blijkt dat het hof de onder 2.3 bedoelde afweging van belangen heeft gemaakt.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2099

Zaaknummer: 17/00854

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 279 Sv